

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih: 22.12.2025
Sayı: 914

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Mevsimlik Tarım İşçilerinin Göç Alanlarına Ulaşımının Sağlanması ile Göç Alanlarında Barınma ve Eğitim İhtiyaçlarının Karşlanması Hakkında Kanun Teklifi ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Gülcan Kış
Mersin Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Plan ve Bütçe
Esas Komisyon	Tarım, Orman ve Köy İşleri
Tarih: 23-12-2025	Esas No: 2/3439

TEKİM KARŞILAR VE KARŞILAR BSK - IGT
22 Aralık 2025
Numara:

TBMM CEPİ
22 Aralık 2025
1763329

GENEL GEREKÇE

Tarım, toplumun en temel ihtiyacı olan gıdaya erişimin ana kaynağıdır. Soframıza ulaşan her tarım ürününün ardında ise görünmeyen ama vazgeçilmez bir emek vardır: mevsimlik tarım işçileri. Bu emek, çoğu zaman güvencesiz, sağlıksız ve insan onuruna yakışmayan koşullar altında verilmektedir.

Türkiye'nin birçok bölgesinde olduğu gibi **Mersin'de de** tarımsal üretim büyük ölçüde gezici ve geçici mevsimlik tarım işçilerinin emeğine dayanmaktadır. Narenciye, sebze, sera ve örtü altı tarımı başta olmak üzere Mersin tarımı; yılın önemli bir bölümünde farklı illerden gelen binlerce tarım işçisi ve aileleriyle ayakta durmaktadır. Ancak bu üretim yükünü omuzlayan işçiler, hâlâ temel haklara erişimde ciddi sorunlar yaşamaktadır.

Mevsimlik tarım işçileri, çalışacakları bölgelere ulaşırken barınma, gıda, aydınlatma ve günlük yaşam için gerekli malzemeleri de yanlarında taşımak zorunda kalmaktadır. Bu durum, işçilerin çoğu zaman **traktör, kamyon ve kamyonet gibi açık kasa araçlarla**, yüklerle birlikte yolculuk yapmasına neden olmakta; hem can güvenliğini tehlikeye atmakta hem de insan onuruna aykırı bir tabloyu kalıcı hale getirmektedir. Yaşanan trafik kazaları ve kayıplar bu sorunun ertelenemez olduğunu açıkça göstermektedir.

Anayasa'nın 2'nci maddesinde yer alan **sosyal devlet ilkesi**, devletin insan onuruna yaraşır yaşam koşullarını sağlama yükümlülüğünü açıkça ortaya koymaktadır. Aynı şekilde Anayasa'nın 5'inci maddesi, devletin temel görevleri arasında bireylerin refahını, huzurunu ve güvenliğini sağlama sorumluluğunu saymaktadır. Mevsimlik tarım işçilerinin güvenli ulaşım, sağlıklı barınma ve temel sosyal haklara erişimi bu anayasal sorumluluğun doğrudan kapsamındadır.

Bununla birlikte, mevsimlik tarım işçileri yalnızca çalışma koşulları açısından değil, **barınma ve yaşam alanları bakımından da** ciddi hak ihlalleriyle karşı karşıyadır. Çoğu işçi ailesi, sıcak ve soğuğa karşı korumasız, altyapıdan yoksun, temiz suya ve hijyen koşullarına erişimi olmayan geçici çadırlarda yaşamaktadır. Bu koşullar, özellikle çocuklar, kadınlar ve yaşlılar açısından ciddi sağlık ve güvenlik riskleri doğurmaktadır.

Mevsimlik tarım işçileriyle birlikte yaşayan **okul çağındaki çocuklar**, göç döngüsü nedeniyle eğitim hayatından kopmakta; düzenli eğitime erişememektedir. Ailelerin geçim mücadelesi, çocukların eğitim hakkının fiilen ortadan kalkmasına yol açmaktadır. Oysa Anayasa'nın 42'nci maddesi eğitim hakkını, 56'ncı maddesi sağlıklı bir çevrede yaşama hakkını, 60'ncı maddesi ise sosyal güvenlik hakkını açık biçimde güvence altına almıştır.

Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler ve Anayasa'nın 90'ncı maddesi birlikte değerlendirildiğinde; barınma, ulaşım, eğitim ve sosyal güvenlik gibi temel hakların korunması devletin ertelenemez yükümlülükleri arasındadır. Mevsimlik tarım işçileri ve aileleri, bu haklardan fiilen yararlanamayan en kırılgan gruplardan biridir.

Bu kanun teklifi ile; başta **Mersin olmak üzere**, tarımsal üretimin yoğun olduğu bölgelerde çalışan mevsimlik tarım işçilerinin **göç alanlarına güvenli ve insan onuruna uygun şekilde ulaşmalarının sağlanması**, yaşam ve barınma koşullarının iyileştirilmesi, çocukların eğitim hakkına erişiminin güvence altına alınması ve sosyal devlet ilkesinin somut adımlarla hayata geçirilmesi amaçlanmaktadır.

Bu düzenleme; tarımı ayakta tutan emeğin görünür kılınması, alın terinin korunması ve mevsimlik tarım işçilerinin yıllardır ertelenen haklarının yasal güvence altına alınması açısından zorunlu ve gecikmiş bir adımdır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Bu kanun teklifi ile mevsimlik tarım işçilerinin göç alanlarına ulaşımının sağlanmasının önündeki sosyal ve ekonomik engeller kaldırılarak, güvenli ve konforlu seyahat etmeleri amaçlanmaktadır.

MADDE 2- Yapılan bu kanun teklifiyle mevsimlik tarım işçilerinin göç ettikleri çalışma alanlarında barınma, eğitim ve diğer zorunlu ihtiyaçlarının karşılanarak Anayasal hakları olan sağlıklı ve düzenli çevrede yaşama haklarının bu kanunla sağlanması amaçlanmıştır.

MADDE 3- Yürürlük maddesidir.

MADDE 4 -Yürütme maddesidir.

MEVSİMLİK TARIM İŞÇİLERİNİN GÖÇ ALANLARINA ULAŞIMININ SAĞLANMASI İLE GÖÇ ALANLARINDA BARINMA VE EĞİTİM İHTİYAÇLARININ KARŞILANMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- Mevsimlik tarım işçileri ile birlikte seyahat eden üçüncü dereceye kadar (bu derece dâhil), çalışmak amacıyla göç alanlarına ulaşımı Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları tarafından ücretsiz olarak sağlanır.

Mevsimlik tarım işçilerinin beraberlerinde getirdikleri; barınma, yeme-içme, aydınlatma ve benzeri zorunlu ihtiyaçlarına ilişkin eşyaların taşınmasından herhangi bir ücret talep edilmez.

Bu kapsamda yapılan yolcu ve eşya taşımacılığından doğan maliyetler, her mali yıl sonunda Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları tarafından Hazine ve Maliye Bakanlığına bildirilir. Bakanlıkça yapılacak inceleme sonucunda uygun bulunan tutarlar Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryollarına ödenir.

MADDE 2- Mevsimlik tarım işçileri ve ailelerinin, çalışmak amacıyla göç ettikleri alanlarda insan onuruna yakışır barınma koşullarına erişimi devlet tarafından sağlanır.

Bu kapsamda; elektrik, su, beslenme, temizlik ve benzeri temel ihtiyaçların karşılanmasına yönelik gerekli hizmet ve donanımın temini ile mevsimlik tarım işçilerinin ilk öğretim çağındaki çocuklarının eğitim ihtiyaçlarının karşılanması, bu hususlarda yetkili olan bakanlıklar tarafından koordineli bir biçimde yürütülür.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Cumhurbaşkanlığına yayımlanacak yönetmelikle düzenlenir.

MADDE 3- Bu Kanun yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

MADDE 4- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

